

Číslo: Z-PUSR-099146/2024
Bratislava, 06. 12. 2024

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky podľa § 26 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov

doručuje VEREJNOU VYHLÁŠKOU

OZNÁMENIE

o zápise národnej kultúrnej pamiatky do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu podľa § 22 ods. 3 zákona NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu, v znení neskorších predpisov.

Na základe rozhodnutia Pamiatkového úradu SR č. Z-PUSR-073075/2024 zo dňa 11. 09. 2024, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 18. 11. 2024, bola do registra nehnuteľných kultúrnych pamiatok Ústredného zoznamu pamiatkového fondu zapísaná nehnuteľná kultúrna pamiatka:

- Názov pamiatky: **Cintorín židovský – /1 cintorín židovský, /2 hrob s náhrobkom, /3 hrob s náhrobkom, /4 hrob s náhrobkom**
- Číslo v registri zápisov Ústredného zoznamu: **13 032/1-4**
- Adresa
Obec: **Huncovce** Miestna časť:
Ulica: **Nová ul.** Por. číslo: Súp. číslo:
Okres: **Kežmarok** Kraj: **Prešovský**
- Katastrálne územie: **Huncovce**
Parcelné číslo: **CKN č. 872/1 (EKN 872)**
- Vlastník (správca): **Ústredný zväz židovských náboženských obcí v Slovenskej republike, Panenská 4, 811 03 Bratislava LV nezaložený (parc. CKN č. 872/1)**

6. Dôvod pamiatkovej ochrany:

Tzv. nový židovský cintorín založený tesne pred 1. tretinou 19. storočia (najstarší náhrobok pochádza z r. 1830) má zachovaný ortodoxný princíp oddeleného pochovávanía – vo východnej časti pochovaní muži, na západnej ženy, pričom v 48. radoch cintorína je evidovaných cca. 601 náhrobkov, väčšinou vytvorených z pieskovca, ale aj sivca, travertína, švédskej žuly, umelého kameňa a xienitu. Dochované klasicistické stély z 1. polovice 19. storočia charakterizuje antikizujúci portál s dvojicou stĺpov po stranách tabule ukončený trojuholníkovým príp. segmentovým oblúkom. Nápisy sú väčšinou v hebrejčine, v menšej miere v latinke. Na ploche cintorína obdĺžnikového pôdorysu sa okrem hrobov s náhrobkami (macev) nachádzajú aj hroby troch významných rabínov, ktoré sú dôležité vo vzťahu k historickému a spoločenskému významu tunajšej židovskej obce a zároveň prezentujú príklady dobového sepulkralného umenia ortodoxnej židovskej komunity. Vo východnej časti cintorína je v samostatnej krycej stavbe – oheli umiestnený hrob hlavného rabína Salamona Zalmana Perlsteina (1797-1869) s náhrobkom v podobe klasicistickej stély s antikizujúcim portálom s dvojicou stĺpov a ukončeným trojuholníkovým tympanónom s hebrejským nápisom. V centrálnej

časti cintorína je v ďalšom oheli situovaný hrob s náhrobníkom rabína Samuela Rosenberga (1842-1919), ktorý zastával úrad hlavného rabína, bol hlavou židovského súdneho dvora a najmä predstaviteľom rabínskej ješivy v Huncovciach, pričom u židov požíval rabín Rosenberg až posvätnú úctu a nazývali ho „zázračný rabín“. Náhrobník má podobu architektonizovaného rámu s antikizujúcou stĺpovou architektúrou doplnenou znázornením koruny, v ktorého ploche je vyrytý hebrejský nápis. Vpravo od neho sa nachádza hrob Rosenbergovho zaťa, rabína Jehudu Horowitza (1864-1935). Náhrobník má podobu architektonizovaného rámu s antikizujúcou stĺpovou architektúrou s polkruhovými nadstavcami, vyplnený hebrejským nápisom.

Areál ortodoxného tzv. nového židovského cintorína ako samotné pohrebisko a na jeho ploche sa nachádzajúce hroby troch významných historických osobností (rabínov), situovaný v juhovýchodnej časti obce, mimo jej historického centra, predstavuje významnú historickú a architektonickú pamiatku sepulkrálného charakteru, sprítomňujúcu život a osudy členov miestnej židovskej komunity, ktorá nenávratne zanikla v dôsledku tragických udalostí 2. svetovej vojny a holokaustu židovského obyvateľstva. V kontexte historickej pamäte na tieto udalosti je význam židovského cintorína predovšetkým ako pamiatky histórie. Areál sa zachoval vo vysokej miere autenticity a predstavuje významný historický doklad o pôsobení a prítomnosti židovskej komunity na Spiši, pričom huncovská židovská komunita patrila medzi najväčšie a najpočetnejšie a kvôli tunajšiemu rabinátu a ješive aj historicky najvýznamnejšie v regióne Spiša. Plocha židovského cintorína so všetkými vztýčenými i na zemi situovanými náhrobníkmi a náhrobnými kameňmi a hrobmi rabínov vykazuje predovšetkým historickú, spoločenskú, urbanistickú, výtvarnú a umelecko-remeselnú pamiatkovú hodnotu.

v. r. Ing. arch. Lýdia Kubeková
námetníčka generálneho riaditeľa

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Nad'a Kirinovičová

Príloha

- Poučenie o právach a povinnostiach vlastníka kultúrnej pamiatky
- Príručka pre vlastníka kultúrnej pamiatky (Vademecum)

Oznámenie o zápise do ÚZPF sa doručuje verejnou vyhláškou na:

1. úradnej tabuli Obecného úradu Huncovce
2. úradnej tabuli Pamiatkového úradu SR
3. webovom sídle Pamiatkového úradu SR – www.pamiatky.sk
4. centrálnej úradnej elektronickej tabuli – www.slovensko.sk

Vyvesené dňa:

Zvesené dňa:

Doporučene:

5. Ústredný zväz židovských náboženských obcí v SR, Panenská 4, 814 47 Bratislava (s prílohami)
6. Obec Huncovce, Hlavná 29, 059 92 Huncovce

Na vedomie:

7. Krajský pamiatkový úrad Prešov
8. Pamiatkový úrad SR – založenie do spisu (2x)